

Når overgrep skjer.....

holdning ansvar handling

Utgitt av Kirkerådet v/ Den norske kirkes
samarbeidsråd for overgrepssproblematikk

Den norske kirkes holdning til seksuelle krenkelser

Overgrep skjer, men det skal ikke skje!

I Den norske kirke er det null-toleranse for seksuelle overgrep, grenseoverskridende seksuell atferd eller annen form for trakassering at et annet menneske. Likevel vet vi at seksuelle krenkelser skjer, også innenfor kirkelige miljøer. Men det skal ikke skje. Grenseoverskridende atferd og overgrep er brudd på de etiske reglene som gjelder for alle kirkens medarbeidere – ansatte, frivillige og tillitsvalgte.

Kirken skal være et trygt sted for alle.

Ansatte og frivillige i kirken skal møte alle mennesker med respekt. Ingen kirkelig medarbeider har lov til å bruke sin posisjon til å trække over andre menneskers grenser og krenke den enkeltes verdighet. En krenkelse av det enkelte mennesket rammer også fellesskapet.

Hvem gjør hva?

En ansatt har alltid en arbeidsgiver som har det overordnede ansvaret. Dette kan være bispedømmeråd, fellesråd eller menighetsråd. For frivillige ligger dette ansvaret hos den som har hovedansvaret for det arbeidet som den frivillige gjør i kirken. Som regel vil dette være enten menighetsrådet eller en frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke.

All håndtering av overgrepssaker skal ivaretas av den som har det overordnede ansvaret og i samsvar med alminnelige strafferettslige og arbeidsrettslige regler. Den ansvarlige i kirken må ikke foreta undersøkelser som i etterkant kan vanskeliggjøre politiets etterforskning av et eventuelt straffbart forhold. Å ivareta den utsatte vil alltid være et viktig anliggende for kirken.

Kontaktperson for den som er krenket

Det er kontaktpersoner i alle bispedømmene. Kontaktpersonen er en fagperson som skal være en støtte for den som er krenket, bidra til avklaring og skissere mulige handlingsalternativer. For informasjon om kontaktpersonordningen, se www.kirkensressurssenter.no – gå til lokale kontakter.

Biskopen

Biskopens tilsynsmyndighet gjelder alt som skjer i kirken. Dette innebærer at biskopen kan gi råd og veiledning og også gi bindende pålegg som gjelder presters og andre kirkelig tilsattes tjenesteutøvelse.

Biskopen har et fagetisk personalråd for overgrepssproblematikk. Disse rådene har helsefaglig, sjelesørgerisk og juridisk kompetanse og kan, etter behov, gi biskopen og/eller bispedømmekontoret faglige råd.

Seksuelle krenkelser

Et seksuelt overgrep er misbruk av makt i form av fysisk eller psykisk utnyttning av et annet menneskes seksuelle integritet; ofte utført i en relasjon av tillit, trusler eller tvang. Slik atferd kan være straffbart etter straffeloven.

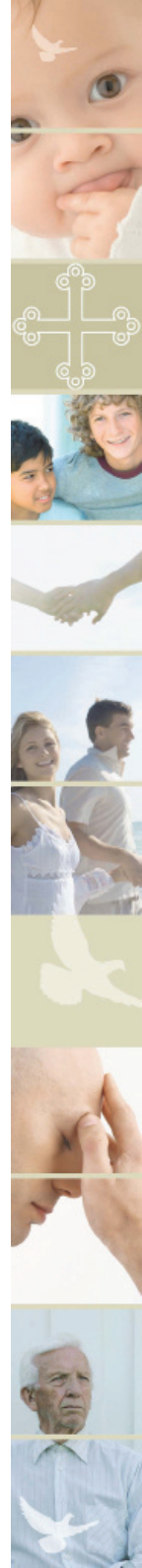
Med grenseoverskridende seksuell atferd menes handlinger som ikke viser respekt for andre menneskers grenser. Slik atferd kan falle innenfor likestillingslovens og arbeidsmiljølovens bestemmelser om trakassering eller annen utilbørlig opptreden.

Seksuelle overgrep og grenseoverskridende seksuell atferd vil uansett være etisk uakseptabelt. Også frivillige medarbeidere i kirken vurderes etter gjeldende lovbestemmelser og etter etiske retningslinjer. Vi anbefaler at dette er presisert i en standardavtale om frivillig medarbeiderskap i kirken.

Hva skjer?

Den som får kjennskap til en mulig seksuell krenkelse, skal så raskt som mulig melde disse opplysningene til den som har ansvar. Dette kan være biskop/prost, annen ansatt/foresatt eller menighetsråd, kirkeverge eller fellestråd – eller ledelse i aktuell frivillig organisasjon.

For å kunne bidra til at de rette tingene blir gjort i rett rekkefølge, vil kirken først lytte til den krenkedes erfaring og opplevelse av det som har skjedd.

Den ansvarlige i kirken skal:

- Gjennom en avklarende samtale med den som er rammet, skaffe seg en oversikt over hva som har skjedd og avklare ulike handlingsmuligheter.
- Sørge for at det som har blitt fortalt blir skriftlig dokumentert, datert og gjerne signert av begge parter.
- Tilby den krenkede kontakt med bispedømmets kontaktperson eller Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep.

Det kan være nyttig å rådføre seg med politiet i spørsmål som gjelder overgrep. Ved mistanke om overgrep mot barn og ungdom kan det også være aktuelt å kontakte barnevernet.

Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep

- Ressurssenteret er et kirkelig tilbud til kvinner og menn som har vært utsatt for overgrep/krenkelser, og et ressurs- og kompetansested for kirken i møte med overgrepssproblematikk.
- Ressurssenterets tverrfaglige stab kan kontaktes av enkeltmennesker som er rammet, for avklaring av mulige tilbud; individuelt eller i gruppe. Ansatte og frivillige i kirken kan også ta kontakt for veiledning og for å avtale undervisning, kurs eller foredrag.
- Ressurssenteret er et tilbud til alle kirkelige miljøer over hele landet. Stiftelsen Kirkens Ressurssenter mot vold og overgrep, er et samarbeid mellom Kirkerådet for Den norske kirke, Norges KFUK/ KFUM og Stiftelsen Diakonissehuset Lovisenberg.

Adresse: Lovisenberggaten 7a, 0456 Oslo

Telefon: 23 22 79 30 SMS: 47 81 40 66

Adam, tilbud til menn: 95 42 07 94

E-post: post@kirkens-ressurssenter.no

Hjemmeside: <http://www.kirkens-ressurssenter.no>

Veiledningshefter

Kultur- og kirke departementet ga i 2007 ut

Veiledningshefte for kirkelige arbeidsgivere ved mistanke om eller anklage mot arbeidstaker om seksuelle overgrep.

Bestill heftet fra nettbutikken på www.ka.no.

I forbindelse med sitt 10-årsjubileum i 2006 presenterte Kirkens Ressurssenter heftet *Hva kan kirken gjøre? Nye perspektiver på overgrepssproblematikken.*

Hent heftet gratis på www.kirkens-ressurssenter.no

*Kirkerådets materiellekspedisjon
Postboks 799 Sentrum, 0106 Oslo*

